

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

14 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 269

08-10-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയുടെ വികസനം

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ മാത്യു ടി. തോമസ്, ശ്രീ തോമസ് കെ തോമസ്, ശ്രീ കോവൂർ കുഞ്ഞുമോൻ, ശ്രീ. കെ.പി.മോഹനൻ		ശ്രീ. പി.എ.മുഹമ്മദ് റിയാസ് (പൊതു മരാമത്ത്-വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	സംസ്ഥാനം വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയിൽ കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷങ്ങൾക്കിടയിൽ കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ;	(എ)	സംസ്ഥാനത്ത് ടൂറിസം മേഖലയിൽ വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണം സർവ്വകാല റെക്കോർഡിൽ എത്തി. കോവിഡിന് ശേഷം 2022 മുതൽ ഓരോ വർഷവും സഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണത്തിൽ റെക്കോർഡ് നേട്ടത്തിൽ എത്തുകയാണ്. ടൂറിസം വരുമാനത്തിന്റെ കാര്യത്തിലും 2024-ൽ കേരളം സർവ്വകാല റെക്കോർഡിൽ എത്തി. ലോക ടൂറിസം ഭൂപടത്തിൽ കേരളം ചിരപ്രതിഷ്ഠ നേടി. സുസ്ഥിര ടൂറിസം വികസനത്തിൽ കേരളം ലോകമാതൃകയായി വിലയിരുത്തപ്പെടുകയുണ്ടായി. നിരവധി അന്തർദേശീയ-ദേശീയ പുരസ്കാരങ്ങൾ കേരളത്തെ തേടി എത്തി. കേരളം ലോകത്ത് കണ്ടിരിക്കേണ്ട 53 ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഒന്നായി ന്യൂയോർക്ക് ടൈംസും 50 ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഒന്നായി ടൈം മാഗസിനും അടയാളപ്പെടുത്തി. കേരളത്തെ മികച്ച ഡെസ്റ്റിനേഷൻ വെഡിംഗ് കേന്ദ്രമായും തെരഞ്ഞെടുക്കുകയുണ്ടായി. മാർക്കറ്റിംഗ് മേഖലയിലും കേരളാ ടൂറിസം അന്താരാഷ്ട്ര ശ്രദ്ധ നേടുകയുണ്ടായി. കേരളത്തെ ടൂറിസം ഹബ്ബാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ലോകടൂറിസം മേഖലയിൽ അംഗീകാരം നേടിയെടുക്കുവാൻ 2016 മുതൽ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ സാംസ്കാരിക ഉത്സവമായ ഓണം ലോകടൂറിസം ഭൂപടത്തിൽ ഇടം നേടി. ഓണക്കാലത്ത് കേരളത്തിലേക്ക് അധികം വിദേശ സഞ്ചാരികൾ എത്തിയത് ടൂറിസത്തിന് വലിയ നേട്ടമാണ്.
(ബി)	വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ലോകത്തിലെ നമ്പർ വൺ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ആക്കുന്നതിനു എന്തെല്ലാം പുതിയ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുമെന്ന് അറിയിക്കുമോ;	(ബി)	വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയിൽ സംസ്ഥാനത്തെ ലോകത്തിലെ നമ്പർ വൺ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ആക്കുന്നതിനു ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം വിനോദസഞ്ചാര രംഗത്ത് കാലഘട്ടത്തിനനുസൃതമായ പുതിയ മേഖലകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയെ അന്താരാഷ്ട്ര ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളുമായി കിടപിടിക്കുന്ന തരത്തിലേയ്ക്കുയർത്താൻ നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. പ്രധാന പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ഹെലി ടൂറിസം - കേരളത്തിന്റെ മനോഹാരിത ആസ്വദിക്കുന്നതിന് വഴിയൊരുക്കുന്ന ഹെലി ടൂറിസം പദ്ധതി ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി ഹെലി ടൂറിസം നയത്തിന് മന്ത്രിസഭായോഗം അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽത്തന്നെ വിവിധ വിനോദ സഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തുന്നതിന് സാധ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ പ്രസ്തുത കേന്ദ്രങ്ങളെ വായുമാർഗ്ഗേണ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇതുവഴിയുള്ള ഹെലികോപ്റ്റർ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു പദ്ധതിയാണ് ഹെലി ടൂറിസം പദ്ധതി.

ക്രൂയിംഗ് ടൂറിസം - സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ തുറമുഖങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് ക്രൂയിംഗ് ടൂറിസം പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകി വരികയാണ്. ടൂറിസം മേഖലയിൽ ക്രൂയിംഗുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന നയമാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്.

സീഷ്യെയിൻ പദ്ധതി - സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം മേഖലയ്ക്ക് കുതിപ്പ് നൽകുന്നതിന് സീഷ്യെയിൻ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പരീക്ഷണ പരക്കൽ വിജയകരമായി നടത്തി. ആദ്യഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ ഡാമുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചാണ് സീഷ്യെയിൻ ടൂറിസം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

ഡിസൈൻ പോളിസി - വിനോദസഞ്ചാരം എന്നത് കാഴ്ചയും അനുഭവവും ഒന്നുചേരുന്നതും നമ്മെ ആഴത്തിൽ സ്പർശിക്കുന്നതുമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണ്. നമ്മുടെ നിർമ്മിതികളും പ്രകൃതിയും ചുറ്റുപാടുകളും ആകർഷകമായി നിലനിർത്തേണ്ടതും മനോഹരമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും സഞ്ചാരി സൗഹൃദമാക്കേണ്ടതും വിനോദ സഞ്ചാരത്തെ സംബന്ധിച്ച് പരമപ്രധാനമാണ്. ഇവ കണക്കിലെടുത്ത് കൊണ്ട് നമുക്ക് ചുറ്റും നല്ല നിർമ്മിതികളും അവയുടെ ചുറ്റുപാടുകളും വളർന്നു വരുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള നിർമ്മിതികളെ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്താക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശക ചട്ടകൂട് ആണ് രൂപകൽപ്പന നയം അഥവാ ഡിസൈൻ പോളിസി. ഡിസൈൻ പോളിസി അനുസരിച്ച് ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പ്രവർത്തനം തുടരുകയാണ്. ഇതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ തന്നെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം - ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം (TIM) ന്റെ ആദ്യ പതിപ്പ് 2023 നവംബർ 16 ന് തിരുവനന്തപുരത്ത് വച്ച് നടന്നു. ടൂറിസം നിക്ഷേപക സംഗമം വഴി ടൂറിസം രംഗത്ത് കൂടുതൽ നിക്ഷേപകർക്ക് പ്രോത്സാഹനം ഉറപ്പാക്കുകയും നൂതന ടൂറിസം പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുവാനും അതുവഴി സുസ്ഥിരമായ വികസനം ഉറപ്പാക്കുവാനും സാധ്യമാകുന്നതാണ്.

സിനി ടൂറിസം - കേരളത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ച പ്രസിദ്ധങ്ങളായ സിനിമകളുടെ ഷൂട്ടിംഗ് ലൊക്കേഷനുകൾ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി വികസിപ്പിച്ച് ഈ സിനിമകളിലെ കഥാപാത്രങ്ങളും സന്ദർഭങ്ങളും സഞ്ചാരികൾക്ക് അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്നതിനാണ് ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. സിനി ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ കിരീടം പാലം, ടൂറിസം കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ആരംഭിച്ചു.

കാരവൻ ടൂറിസം - കാരവൻ ടൂറിസം നയത്തിന് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി 1,05,00,000/- കോടി രൂപയുടെ ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കോവിഡാനന്തരം സുരക്ഷിത ടൂറിസം സാധ്യതകൾ

ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് കാരവൻ ടൂറിസം ആരംഭിച്ചത്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇതിനകം 14 കാരവനുകൾ വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്കായി സർവീസ് തുടങ്ങുകയും കാരവൻ പാർക്കുകൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച്- ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ അറിയപ്പെടാത്ത ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകൾ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്നുകൊണ്ട് ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച് എന്ന പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നു. 2026 ഓടെ "ഒരു പഞ്ചായത്ത് - ഒരു ലക്ഷ്യസ്ഥാനം" എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച് പ്രോഗ്രാം ഇതുവരെ 45 പദ്ധതികൾക്ക് അനുമതി നൽകി. അതിൽ 7 പദ്ധതികൾ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. വരുന്ന സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ കൂടുതൽ LSGD-കളുടെ പങ്കാളിത്തം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ - ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് വിനോദസഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സമഗ്രവും, സുസ്ഥിരവും പ്രകൃതി സൗഹൃദപരവുമായ വികസനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 13 മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കോവളം, വർക്കല, കൊല്ലം, ആലപ്പുഴ, മലപ്പുഴ, കുമരകം, കോഴിക്കോട്, തലശ്ശേരി പോലുള്ള പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.

സ്റ്റാർട്ട്അപ്പ് മിഷൻ- വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പും കേരള സ്റ്റാർട്ട്അപ്പ് മിഷനും തമ്മിൽ നൂതനമായ വിവിധ പദ്ധതികളിൽ ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനായി MOU ൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നൂതന സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകുകയാണ്.

ക്യാരിയറിംഗ് കപ്പാസിറ്റി പഠനം - ടൂറിസം ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ വാഹക ശേഷി പഠനം അത്യാവശ്യമാണ്. പരിസ്ഥിതി, സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ, പ്രാദേശിക സമൂഹം എന്നിവയിൽ കാര്യമായ പ്രതികൂല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാതെ ഒരു ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തിന് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയുന്ന പരമാവധി സന്ദർശകരുടെ എണ്ണം നിർണ്ണയിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു. 2 ഡസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ ക്യാരിയറിംഗ് കപ്പാസിറ്റി പഠനം നടത്തുന്നതിന് KITTS -ന് ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

മലബാർ ലിറ്റററി സർക്യൂട്ട് ഫേസ് 1- മലയാളത്തിലെ പ്രതിഭാശാലികളായ എഴുത്തുകാരായ തുഞ്ചത്ത് എഴുത്തച്ഛൻ, വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ, ഒ.വി.വിജയൻ, എം.ടി. വാസുദേവൻ നായർ തുടങ്ങിയ എഴുത്തുകാരുമായും മലബാറിലെ സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായും അഭേദ്യമായി ബന്ധമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കോഴിക്കോട് വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീർ സ്മാരകം നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുന്നു. പദ്ധതിയുടെ ഒന്നാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.

ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം - സുസ്ഥിര ടൂറിസം വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാദേശിക ജനതയുടെ സാമ്പത്തിക, സാമൂഹിക, ആവശ്യങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതും, പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണം

അടിസ്ഥാനമാക്കി യുള്ളതുമാണ്. കേരള ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ സൊസൈറ്റി വഴി ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസത്തിന്റെ ഭാഗമായി സ്കീറ്റ് പദ്ധതി, മാതൃകാ ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പദ്ധതി, സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി, അഗ്രി ടൂറിസം നെറ്റ് വർക്ക് തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. എക്സ്പീരിയൻഷ്യൽ ടൂറിസത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ വിദേശ സഞ്ചാരികളേയും ആകർഷിക്കുന്നവയാണ്. 'സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ ടൂറിസം' എന്ന പദ്ധതി കേരളത്തെ സമ്പൂർണ്ണ സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ യു എൻ വിമൺമായി ചേർന്നാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ നടന്ന് വരുന്ന സ്ത്രീ സൗഹാർദ്ദ വിനോദസഞ്ചാര പദ്ധതി ആഗോള മാതൃകയായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. സ്ത്രീ സൗഹൃദ വിനോദ സഞ്ചാര പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലോക ശ്രദ്ധയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് യു.എൻ വുമൺ -ന്റെ കൂടി പങ്കാളിത്തത്തോടെ ആദ്യ ഗ്ലോബൽ വിമൺ കോൺഫറൻസ് ഓൺ റെസ്പോൺസിബിൾ & ജൻഡർ ഇൻക്ലൂസീവ് ടൂറിസം 2024 നവംബർ 30 , ഡിസംബർ 1, 2 തീയതികളിലായി കേരളത്തിലെ അന്താരാഷ്ട്ര ടൂറിസം കേന്ദ്രമായ മൂന്നാറിൽ വച്ച് നടന്നു.

ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ട് - പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണവും പരിസ്ഥിതി ടൂറിസവും ലക്ഷ്യമിട്ട് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി സർക്യൂട്ടിന് രൂപം നൽകുകയാണ്. കൊല്ലം ജില്ലയിലെ അഷ്ടമുടി കേന്ദ്രീകരിച്ച് രൂപം നൽകിയ പദ്ധതി പുരോഗമിക്കുന്നു.

നെറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം- സംസ്ഥാനത്ത് വിദേശ, ആഭ്യന്തര വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കായി നെറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം ആരംഭിച്ചു. തിരുവനന്തപുരം മാനവീയം വീഥിയിൽ നെറ്റ് ലൈഫ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. കനകക്കുന്ന് കൊട്ടാര വളപ്പിലും നെറ്റ് ലൈഫ് ടൂറിസം പദ്ധതിക്കുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

വി പാർക്ക് പദ്ധതി - പാലങ്ങൾക്ക് താഴെ ഉപയോഗിക്കാത്ത ഇടങ്ങൾ പുനർനിർമ്മിച്ച് അവയെ സജീവമായ വിനോദ പ്രവർത്തന കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ നടന്നുവരികയാണ്. പാലങ്ങളുടെ അടിഭാഗത്ത് പെയിന്റിങ് ചെയ്തും പാർക്കുകൾ, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, കായിക സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ നൽകി സന്ദർശകരെ കൂടുതൽ ആകൃഷ്ടരാക്കിയും തദ്ദേശവാസികളുടെ ഒഴിവു സമയങ്ങൾ ചെലവഴിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം നൽകിക്കൊണ്ട് സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പ് വരുത്തിയുമാണ് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത് . കൊല്ലം എസ്.എൻ. കോളേജ് റെയിൽവേ മേൽപ്പാലത്തിനു താഴെയുള്ള ഭാഗത്തെ സൗന്ദര്യവത്കരണ പദ്ധതി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അഡ്വാഞ്ചർ ടൂറിസം, പൈതൃക ടൂറിസം എന്നിവയിൽ നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്.

സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി ചേർന്ന് Special Assistance to States for Capital Investment (SASCI) സ്കീമിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കൊല്ലം ജില്ലയിൽ 'Ashtamudi Biodiversity and Eco- Recreational Hub Kollam' കൂടാതെ കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ 'Sargalaya Global Gateway to Malabar Cultural Crucible, എന്നീ പദ്ധതിയും കേന്ദ്ര സ്വദേശ് ദർശൻ 2.0 സ്കീം മുഖേന Enhancement of Tourist Experience at Malampuzha

		Garden & Leisure Park, Alappuzha A Global Water Wonderland എന്ന പദ്ധതിയും ഉപപദ്ധതിയായ Challenge Based Destination Development ൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 'വർക്കല ദക്ഷിൻ കാശി, 'തലശ്ശേരി സ്പിരിച്യുൽനെക്സ്' എന്ന പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു . കൂടാതെ വിനോദ സഞ്ചാര മേഖലയിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ഉടനീളം നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഹബ്ബ്, നെറ്റ് സീറോ ഡെസ്റ്റിനേഷൻ (വയനാട്), ഗ്രീൻ എനർജി ഡെസ്റ്റിനേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, മിയവാക്കി വനവൽകരണം, സിൽവർ ഇക്കോണമി ടൂറിസം, കൾട്ട് ടൂറിസം, അഡ്വഞ്ചർ അക്കാഡമി തുടങ്ങിയവയാണ്. സഞ്ചാരികൾക്ക് വിവിധ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാൻ നവീകരിച്ച മൊബൈൽ ആപ്ലിം ടൂറിസം വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് കൂടാതെ സോഷ്യൽ മീഡിയയുടെ പ്രയോജനം സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം വികസനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിരവധി നൂതനമായ പദ്ധതികൾക്കും ടൂറിസം വകുപ്പ് രൂപം നൽകി നടപ്പാക്കിവരുന്നു. പാരാഗ്ലൈഡിംഗ്, സർഫിംഗ്, മൗണ്ടൻ സൈക്ലിംഗ്, വൈറ്റ് വാട്ടർ കയാക്കിംഗ് തുടങ്ങിയ സാഹസിക വിനോദങ്ങളിൽ വിവിധ മത്സരങ്ങൾ നടത്തുകയും കൂടുതൽ സഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ് - സാഹസിക ജല കായിക മത്സരങ്ങളുടെ ഭൂപടത്തിൽ കേരളത്തിന് ഇടം നേടിക്കൊടുത്ത ബേപ്പൂർ ഇന്റർനാഷണൽ വാട്ടർഫെസ്റ്റ് നടത്തിവരുന്നു . ആഗോള ടൂറിസം രംഗത്ത് ബേപ്പൂർ ഫെസ്റ്റ് ഇതിനകം ജനപ്രീതി നേടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട് . ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കൂടുതൽ വിദേശസഞ്ചാരികൾ വരും വർഷങ്ങളിൽ കേരളത്തിലെത്തുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ഓണാഘോഷം, നിശാഗന്ധി ഡാൻസ് ഫെസ്റ്റിവൽ, ചാമ്പ്യൻസ് ബോട്ട് ലീഗ്, ക്രിസ്തുമസ് പുതുവർഷത്തിന്റെ ഭാഗമായി ലൈറ്റിംഗ് ഫെസ്റ്റിവൽ തുടങ്ങിയ പരിപാടികളിലൂടെ പ്രകൃതി സൗന്ദര്യത്തോടൊപ്പം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സംസ്കാരവും വിനോദസഞ്ചാരികൾക്ക് അനുഭവ വേദ്യമാക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് എത്തുന്ന വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്ക് തനത് ഭക്ഷണരീതികളുടെ വൈവിധ്യവും ഗുണമേന്മയും അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ നിരവധി നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ കെടിഡി.സി. മുതലായവ വഴി നടത്തുന്ന ഭക്ഷ്യമേളകൾ ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഹോംസ്റ്റേക്കർക്കും സർവ്വീസ്ഡ് വില്ലകൾക്കും അംഗീകാരം നൽകുമ്പോൾ തന്നെ തനത് ഭക്ഷ്യവിഭവങ്ങൾ സഞ്ചാരികൾക്ക് നൽകണം എന്ന് നിഷ്കർഷിക്കാറുണ്ട് .
(സി)	വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ശുചിമുറി ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ	(സി) ടൂറിസം പശ്ചാത്തല വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിലും ആവശ്യമായ ശുചിമുറി സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി കൊണ്ടുള്ള നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. എല്ലാ

അന്തർദേശീയ നിലവാരത്തിൽ ഒരുക്കുന്നതിന് സ്വകാര്യ ഏജൻസികളെ ഉൾപ്പെടെ സഹകരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി ഉണ്ടാകുമോ; എങ്കിൽ വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കുമോ?	പദ്ധതികളിലും ശുചിമുറി ഒരു പ്രധാന ഘടകമായി നിലനിർത്തി കൊണ്ടുള്ള രൂപരേഖയാണ് തയ്യാറാക്കുന്നത്. ഡെസ്റ്റിനേഷനുകളിൽ പദ്ധതി നിർവ്വഹണം പൂർത്തീകരിച്ച് പരിപാലന ചുമതല നൽകുന്ന സമയത്ത് സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം ആവശ്യാനുസരണം പരിഗണിക്കുന്നതാണ്.
--	--

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ